

ALLE KAN VÆRE MED

I Hammel og Omegns BF lægger de vægt på, at alle skal føle sig velkomne og at alle kan lære noget – og lære fra sig. Det inkluderende fællesskab har sikret foreningen titlen som Årets lokalforening 2024.

ÅRETS
LOKALFORENING

AF ROLF TULSTRUP THEUERKAUF
Danmarks Biavlerforening
rt@biavl.dk

I det fineste forårsvejr midt i maj bevæger en kolonne på omkring 35 kvinder og mænd, unge som ældre, sig ad en grussti nogle hundrede meter gennem et bakket terræn. Stemningen er høj og snakken går. I fællesskab hjælpes man om at fragte et par trækvogne læsset med forskelligt bimateriel over det knasende grus. Pludselig deler stien sig, og kolonnen drejer til venstre og når

målet for vandringen: Ni bifamilier. De er nået frem til skolebigården i Hammel og Omegns Biavlerforening, som har til huse på Klintholm. Klintholm ejes af Favrskov Kommune og huser til dagligt en specialklasse. Men der er mange andre brugere af stedet, blandt andet en rideskole og så naturligvis Hammel og Omegns BF. »Vi er rigtig glade for, at vi kan holde til her. I 2000 fik vi lov til at etablere skolebigården, og siden 2016 har vi også fået lov til at bruge lokalerne. Det er en perfekt løsning, dels fordi vi her har nogle gode faciliteter og dels fordi vi på den måde slipper for selv at skulle eje

Poul Fjeldsted (t.v.), ansvarlig for skolebigården, Susanne Bengtson, ansvarlig for begynderundervisningen, og Gert Pedersen Aamand, formand for Hammel og Omegns BF.

Et par af årets nybegyndere studerer en honningtavle under kyndig vejledning.

---

og vedligeholde lokalerne,« fortæller Gert Pedersen Aamand, formand for Hammel og Omegns BF. Som en lille tak for at få lov til at låne lokalerne, inviteres eleverne fra specialklassen til at komme med i skolebigården, og de får lov til at være med, når der skal slynges honning.

Et projekt for familie og selvforsyning

Denne skønne forårsaften er tredje gang, hvor begynderne skal have praktisk undervisning i skolebigården. Selvom der er mødt omkring 35 biavlere op, så er der kun fem kursister på årets begynderkursus.

»Vi har plads til 15 kursister, og de seneste par år har vi haft 10-15 på hvert hold. Selvom vi i år har færre kursister, så er de til gengæld vedholdende og utroligt engagerede – og så er det yngre mennesker,« siger Susanne Bengtson, som er ansvarlig for begynderundervisningen.

Hertil supplerer Poul Fjeldsted, som er ansvarlig for skolebigården og tidligere formand for foreningen: »I de senere år har vi oplevet, at der kommer flere kvinder på begynderkurserne. Vi har faktisk også flere børn og deres forældre, hvor biavlens er blevet et familieprojekt.« En anden gruppe er ligeledes begyndt at dukke op i de senere år.

»Vi oplever helt klart en øget tilgang af kursister i aldersklassen 30-50 år, og de drives især af tanken om selvforsyning. Biavlens er så at sige et selvforsyningsprojekt for mange af de yngre biavlere,« siger Gert Pedersen Aamand.

Anskaf jeres egne bier

I skolebigården indledes med en introduktion til aftenens opgaver – dels til begynderne, dels omkring pasningen af de øvrige bifamilier og endelig hvad der

skal gøres i foreningens monitoreringsforsøg – sidstnævnte vender vi tilbage til senere. Der er dermed noget at lave og lære, uanset om man er begynder, lidt erfaren eller meget erfaren.

Begynderundervisningen er tilrettelagt sådan, at der holdes fire aftener med teoretisk undervisning i marts og april, og en afsluttende teoriaften i slutningen af august. »Den afsluttende teoriaften er samtidig en evaluering af kurset, og det er virkelig værdifuld viden der kommer ud af evalueringerne. Hvad var godt og hvor er der plads til forbedringer? Evalueringen omfatter både den teoretiske og praktiske del, men også underviserne og det undervisningsmateriale, som vi har til rådighed,« fortæller Susanne Bengtson.

I forbindelse med den teoretiske undervisning arrangeres et besøg hos den lokale materielforhandler. Som kursist på begynderkurset er der to obligatoriske

aktiviteter, nemlig den aften, hvor der skal trådes rammer og når der skal slynges honning.

Til den praktiske del af begynderundervisningen er 3-4 bifamilier i skolebigården afsat til begynderne. På den måde har begynderne deres "egne" bifamilier, som de så følger gennem hele sæsonen.

»Vi anbefaler og hjælper begynderne med hurtigst muligt at anskaffe sig deres egen bifamilie, så de kan gå hjem og afprøve det, som de lige har lært i skolebigården. Man ser det anderledes derhjemme, og det er vores helt klare erfaring, at nybegyndere, som ikke har deres egen bifamilie derhjemme, lettere falder fra,« siger Gert Pedersen Aamand.

Introduktion er alfa og omega

Et vigtigt element i undervisningen er, at der forud for møderne gives en klar beskrivelse af, hvad der skal gøres og hvorfor. Derfor bliver der nogle dage forud for møderne udsendt information om, hvad der er på programmet ved det kommende møde.

Susanne Bengtson viser to begejstrede nybegyndere en dronetavle. I skolebigården mødes medlemmerne hver 10. dag og derfor bruger de en to-delt dronetavle.

»Vi har en lukket gruppe på facebook, hvor Poul fortæller om emnerne for det næste møde i skolebigården. Disse opslag er meget populære og afføder tit en masse gode spørgsmål,« fortæller Susanne Bengtson.

Når der er møde i skolebigården indledes aftenen med, at Poul Fjeldsted giver en introduktion på 5-10 minutter om aftenens opgaver.

»Når kursisterne har fået en introduktion til aftenens gøremål, er de virkelig dygtige til at stille en masse gode spørgsmål. De er også gode til at finde sammen og opsøge de erfarne biavlere for at spørge dem til råds. Det er så herligt at opleve, hvordan de erfarne medlemmer tager godt imod nybegynderne, så de føler sig velkomne lige fra start,« siger Susanne Bengtson.

For de lidt mere erfarne – og alle andre

For de lidt mere erfarne medlemmer er der naturligvis også forskellige aktiviteter. Således kan de nyere biavlere (de seneste to års kursister) i begyndelsen af april komme på et kort og intensivt genopfriskningskursus, hvor de kan få genopfrisket de ting, man skal være opmærksom på i løbet af foråret – og der dukker faktisk også flere erfarne biavlere op.

Skolebigården rummer også bifamilier, der bruges til at demonstrere forskellige emner, som har til formål at dygtiggøre de lidt mere erfarne biavlere. Blandt emnerne kan nævnes produktion af småfamilier (her demonstreres forskellige metoder), indsamling af pollen (forskellige fælder og studie af pollenkilder) og

Gert Pedersen Aamand deler erfaringer med et par medlemmer.

tilsætning af dronning (forskellige metoder vises med vejledning fra en lokal dronningeavler). Det demonstreres også, hvordan en bifamilie synes. Her viser og fortæller en kyndig biavler eller biinspektør, hvordan et syn gennemføres i praksis og hvad der skal holdes særligt øje med.

Når alt dette er sagt, så kan det måske virke som om, at det hele er meget niveauopdelt – men det er kun på papiret. For alle har lov til at deltage i de forskellige aktiviteter, og på den måde lære hinanden at kende, men også at hjælpe hinanden og udveksle erfaringer.

Foreningsforsøget

Da Poul Fjeldsted har introduceret aftenens opgaver, giver han ordet til Just Jensen, som er primus motor for foreningens forsøg med behovsbaseret varroabekæmpelse, og han giver en introduktion til, hvad der skal laves på forsøget denne aften.

I 2023 blev der etableret en gruppe af erfarne biavlere, som ud fra varroamonitering undersøger, hvordan bifamilier klarer sig alt efter, om der bruges behovsbaseret varroabekæmpelse eller den sikre strategi. Deltagerne vasker bier fra samtlige tilmeldte bifamilier en gang om måneden. I gruppen af bifamilier med behovsbaseret varroabekæmpelse, bliver resultaterne

af vasken brugt som beslutningsgrundlag for, om der skal varroabekæmpes med myresyre i august. I 2023 deltog 40 bifamilier i forsøget.

Deltagerne i projektet skal tilmelde bifamilier fra deres egen biavl, og disse indgår i forsøget. Hver deltager tilmelder lige mange bifamilier til begge behandlingsgrupper. Skolebigårdens familier indgår også i forsøget. Deltagerne får hver en EasyCheck med hjem, så de kan vaske bier for at bestemme varroatrykket.

Projektet giver en masse erfaring og spændende indblik i bifamiliernes tilstand. Alle medlemmer kan deltage og gruppen fortæller løbende om deres erfaringer, hvilket danner grundlag for gode faglige diskussioner til biaftenerne.

Uddannelse i højsædet

»Vi opfordrer og opmuntrer medlemmerne til at dygtiggøre sig mest muligt. Tre medlemmer har netop været på Danmarks Biavlerforenings instruktørkursus om bisygdomme, ligesom vi har et par som skal på instruktørkursus om honningbehandling,« fortæller Gert Pedersen Aamand.

I Hammel og Omegns BF opfordres medlemmerne også til at uddanne sig til kyndige biavlere – og foreningen har rigtig mange i medlemsskaren.

I Hammel og Omegns BF er der nedsat syv udvalg (bl.a. udvalg for pasning af bierne i skolebigården og udvalg for begynderundervisning). Hvert udvalg har en ansvarlig samt et antal personer tilknyttet. Derved sikres det, at mange medlemmer aktivt inddrages i foreningens liv, og samtidig mindskes risikoen for, at alt arbejde placeres

på ganske få hænder – og dermed mindskes risikoen for at ildsjæle mister gnisten. Derfor har foreningen også besluttet, at udvalgene og bemandingen heraf kun løber et år ad gangen.

I medlemsskaren er et væld af kompetencer repræsenteret, og det gælder om at få aktiveret kompetencerne til fordel for foreningen. Nogle er måske vant til at skrive fondsansøgninger.

I lokalavisen Favrskov kunne det medio maj læses, at Norlys Vækstpulje havde haft travlt med at uddele midler til ansøgte projekter. Blandt andet var Hammel og Omegns BF blevet tildelt 6700 kr. til indkøb af en vippesi. »Mange bliver måske forskrækket ved tanken om at skulle lave en fondsansøgning, men det er der ingen grund til. Faktisk er det slet ikke en uoverskuelig opgave, og der findes så mange fonde at søge og mange af dem er lokale. Vi har i øjeblikket en ansøgning til behandling, hvor vi søger om midler til indkøb af børnebidragter, som vi kan bruge i forbindelse med Danmarks Biavlerforenings formidlingsprojekt Biernes Verden,« fortæller Gert Pedersen Aamand.

Denne aften's praktiske arbejde i skolebigården er ved at være slut, og kolonnen af medlemmer begynder nu at vandre tilbage ad grusstien. Nu er det nemlig tid til mødets måske vigtigste punkt på dagsordenen: Kaffe, hygge og erfaringsudveksling.

»Den fælles kaffedrikning er et af de vigtigste led i integrationen af nybegynderne og det gode sammenhold imellem foreningens medlemmer,« afslutter Gert Pedersen Aamand.

Skolebigården summer af aktivitet og engagement.

